

OPONENTNÍ POSUDEK

Diplomové práce Kateřiny Hodkové

Centrum duševního zdraví „Pod Slovany“

Autor posudku: ing. arch. Martin Tycar 12.6.2018 v Praze

ÚVOD

Anotace obsahuje základní autorčino téma - „dům se zahradou, bezpečný pro klienty, ale neuzavřený městu“. Je to nepochybně správné definování základních cílů humanizace oboru duševního zdraví. Cílů, de facto protichůdných. Nalezení optimálního poměru otevřenosti a intimity, to je velká výzva.

Anotace se ale nezmiňuje o druhé výjimečné výzvě - složitém místě / proluce - která snese jen velmi kvalitní a kontextuální přístup a nepromine jakoukoliv chybu.

Z projektu se zdá, že autorka se věnovala poznání principů a cílů typologie, nepoměrně více, než poznání vlastností a potenciálu městské proluky.

MÍSTO - URBANISTICKÝ KONCEPT

V textu chybí analýza místa - jeho potenciál a limity. Přitom pozemek je velmi atypický tvarem, morfologií a okolní zástavbou několika urbanistických forem.

Autorka dům „umístila do SV rohu, do sevření ulic“, ale více se ke konceptu solitérní stavby umístěné „za zdí“ a zároveň v uliční čáře nedozvíme, a přitom tato forma se v území nevyskytuje. Projektový ústav K. Pragera je skupinou, umístěnou uvnitř zahrady, a ostatní okolní zástavba v tradičním blokovém schématu definuje síť ulic. Osamělá stavba návrhu je výrazně menší než okolní zástavba, podobá se spíše pavilonku. Možná je to záměr. Návrh se staví ke svému okolí kontrastně, je to uzavřený koncept ležící v proluce - posledním dílku skládky města.

Mám tyto otázky:

Je prosté obehnání celého pozemku zdí správně? Není právě úplné obezdění místa principem vyčleňující duševní nemoc ze společnosti?

A není i pavilonek příliš vyčleněn ze svého okolí a nebudou spolu s ním z něj vyčlenění i jeho uživatelé?

ARCHITEKTONICKÝ KONCEPT

Autorský text k architektonickému konceptu je bohužel ještě stručnější než k urbanismu, přesto zhodnotím. Dům by měl být „jasný a srozumitelný“, nicméně návrh v tom není důsledný. Vstupy, které by měly vítat, propojovat, symbolizovat náplň domu, jsou jen technickými otvory. Uliční „parter“ Na Moráni v kontextu místa nepůsobí vůbec přívětivě. U takového zařízení s vlastní zahradou bych čekal velkoryse řešený a otevřený předprostor, příjem s recepcí, místo pro setkávání pacientů, zaměstnanců, návštěv.

Forma pavilonku - bílý kvádr s karteziánskou okenní mřížkou, zjemnělý oblými nárožími - je silným a nadějným motivem. Škoda jeho oslabení okny do místnosti sociálního zařízení ul. Pod Slovany či dvěma nahodilými balkony.

PROVOZ

Vjezd do parkovacího suterénu logicky využívá terénní konfiguraci. Dlouhý vjezdový krček/tunel je ale zcela neekonomický. Postrádám nezbytný předjezd a krátkodobé stání na povrchu, které nelze realizovat mimo pozemek!

Výše zmíněná absence motivu vstupu způsobuje nesnadnou orientaci. Pasáž příjmu je rozdělena do dvou úrovní bez snadné centrální kontroly a obsluhy návštěvníků. V tzv. 1. patře (!) se vstupuje nejprve do 8 m hluboké domovní pasáže. Vstupní hala je ukryta za zdí, trpí nedostatkem světla a nemá kontakt s nejdůležitějším prvkem terapie - zahradou.

Zvolené atriové řešení dispozice s jednou vertikálou je klasické a kvalitní.

ZEĎ A ZAHRADA

Není pravda, že celoobvodová zeď „nebrání městu kontaktu se zahradou“. Pravdou je, že návrh místo uzavírá a uliční prostor odsuzuje do roviny komunikace. Zeď ale vytváří problémy i vnitřnímu prostoru - např. v severovýchodním cípu je malý dvorek terapeutické místnosti obklopen zdí vysokou 5 m!

Zahrada - nepochybně lék duševního zdraví - je autorkou ponechána v plén uživatelům - škoda, protože tato situace jistě vyžaduje i promyšlený koncept zahrady.

ZÁVĚR

Zpracování výzev v podobě novátorského typu stavby na velmi složitém a citlivém místě nepostrádá lehkost. Obraz bílého jednoduchého pavilonku posazeného na stužku bílé zdi kol celého pozemku má kvality sochařské instalace a silnou poetiku.

Zůstává řada vážných otázek.

Chtěl autor tento výtvarně kontrastní přístup k místu?

Nebude tento koncept vyčleňovat uživatele ze svého okolí?

Je starosvětská zeď okolo pozemku tak poeticky silná, aby vyvážila svou tíhu bariéry vně i uvnitř?

Práce má silné i slabé stránky a proto jí hodnotím stupněm C.

Ing. arch. Martin Tycar

